

Vnútoraná smernica č. 02/2018

***Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania
žiakov v škole***

Účel predpisu :

Vnútoraný pokyn stanovujúci postupy prevencie šikanovania žiakov v podmienkach ZŠ Park Angelinum č.8, Košice

Oblasť platnosti:

Smernica je záväzná pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov Základnej školy Park Angelinum č.8, 040 01 Košice

Zrušovacie ustanovenie:

Smernica ruší účinnosť Smernice č.08/2012 o prevencii a riešení šikanovania, násilia a sociálno patologických javov žiakov školy

Počet strán: 7

Počet príloh: 0

Dátum účinnosti: 01.10.2018

Mgr. Renáta Brédová
riaditeľka školy

Vnútorňá smernica k prevencii a riešeniü šikanovania žiakov v škole

v súlade so

**Smernicou MŠVVa Š SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniü šikanovania detí a žiakov v školách
a školských zariadeniach**

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

Táto smernica sa vydáva za účelom prevencie a riešenia šikanovania žiakov v škole, upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a metodické postupy.

Čl. 2 Charakteristika pojmov

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorého zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cieľený a opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

Čl. 3 Podstatné znaky šikanovania

- a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou

Čl. 4 Prejavy šikanovania

1. Priama podoba:

- a) fyzické útoky,
- b) urážlivé prezývky,
- c) nadávky,
- d) posmech,
- e) príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôle obeť,
- f) odcudzenie vecí
- g) vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie
- h) zneužitie osobných údajov, fotografií
- i) šírenie nepravdivých informácií
- j) kyberšikanovanie

2. Nepriama podoba:

- a) prehliadanie a ignorovanie obeť,
- b) zámerné vyčleňovanie z kolektívu
- c) nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám

3. Kyberšikanovanie

Priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno- komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie, alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

Znaky kyberšikanovania:

- Sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha
- Agresor vystupuje často anonymne
- Útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť
- Agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup umožnený IKT
- Zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu

Čl. 5

Zodpovednosť školy

Ciele školy:

- snažiť sa vytvoriť prostredie obmedzujúce vznik šikanovania,
  - vhodnými prostriedkami zabrániť jeho trvaniu,
  - vytvárať pozitívnu klímu v triede a celej škole – budovať kladné medziľudské vzťahy,
  - zodpovednosť za správanie, uvedomovať si dôsledky správania,
  - podporovať zdravie, zdravý životný štýl,
  - vytvárať školu bez drog, alkoholu a tabaku – vytvárať postoje a schopnosti odmietat' tieto látky,
  - v rámci primárnej prevencie informovať žiakov (primerane veku) o návykových látkach, ich účinkoch a rizikách,
  - realizovať osobnostný a sociálny rozvoj žiakov, ich sociálnych a komunikatívnych zručností,
  - komunikovať so žiakmi,
  - zapájať rodičov do diania v škole, informovať ich o dianí v škole,
  - vhodne využívať voľný čas.
1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so školským zákonom, Dohovorom o právach dieťaťa a podľa pracovného poriadku školy.
  2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy:
    - a) ktorí realizujú vyučovací proces,
    - b) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas prestávok na chodbách,
    - c) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (školské výlety, kurzy, exkurzie, kultúrne podujatia, športové podujatia a ďalšie školské akcie),
    - d) ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov.
  3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).
  4. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, **nesmie** byť zamestnancami školy **v žiadnej miere akceptované**. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi **bez meškania riešiť** a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc. Je povinný ihneď túto skutočnosť oznámiť triednemu učiteľovi agresora a obeť, výchovnému poradcovi, prípadne vedeniu školy.

Základná škola Park Angelinum č.8, Košice

- učenia žiakov v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti, mimoškolských akcií, záujmovej činnosti prijímať všeobecné hodnoty spoločnosti, identifikovať sa s nimi a konať v ich duchu v každodennom živote.
T : *trvalý* Z : *všetci ped. a ostatní zamestnanci*
- ďalšieho vzdelávania v tomto smere podľa akreditovaných programov výchovného poradcu, koordinátora prevencie a ďalších pedagogických zamestnancov.
T : *trvalý* Z : *riaditeľka školy*
- vytvárania pozitívnej klímy v škole a oznamovania aj náznakov šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení)
  - dozor konajúcemu pedagógovi,
  - vyučujúcemu,
  - triednemu učiteľovi,
  - vychovávateľovi,
  - výchovnému poradcovi
  - vedeniu školyT : *trvalý* Z : *v texte*
- vedenia písomných záznamov o riešení konkrétnych prípadov šikanovania, ktorí odovzdajú vedeniu školy, výchovnému poradcovi a odovzdajú ho do spisu žiaka. V zápise popísať zistenú skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnúť opatrenia na riešenie.
T : *trvalý* Z : *všetci pedagogickí zamestnanci*
- vykonávania zvýšených dozorov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať
T : *trvalý* Z : *všetci pedagogickí zamestnanci*
- oboznámenia všetkých pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania
T : *1-krát ročne* Z : *vedúci MZ a PK*
- informovania pedagogických zamestnancov, žiakov a ich zákonných zástupcov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú)
T : *september* Z : *vedenie školy, triedni učitelia*
- spolupráce s odborníkmi z CVPP, CPPP a P resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb v regióne
T : *v prípade potreby* Z : *vedenie školy*
- zapájania do prevencie a riešenia šikanovania aj žiakov školy prostredníctvom školskej mediácie, rovesníckeho učenia a Žiackej rady
T : *trvalý* Z : *všetci pedagogickí zamestnanci*

Čl. 8 Metódy riešenia šikanovania

- 1) Riaditeľ školy, alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- 2) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba **pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä:**
  - zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí
  - zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie
  - vykonáva opatrenia na zabránenie možnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania
  - preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili
  - zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom
  - zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami
  - uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci so správcom siete alebo vyučujúcim predmetu Informatika
  - kontaktuje vo vzťahu k obeti, agresorovi a svedkovi šikanovania: zákonných zástupcov, alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa, zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu, zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený
  - kontaktuje miestne CVPP, CPPPaP
  - zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej formy (napr. vid' príloha)
  - vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania
  - zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov
  - ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu
- 3) V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, výchovného poradcu, v ich neprítomnosti člena vedenia školy.

Čl. 9 Opatrenia na riešenie šikanovania

1. **Opatrenia** na riešenie šikanovanie pre **obeť a jej zákonnych zástupcov**, prípadne osoby alebo zariadenia, ktoré sa o ňu starajú na základe rozhodnutia súdu:
  - a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť
  - b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom
  - c) zaistenie bezpečia obete
  - d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v čl.7 bod 9
2. **Opatrenia** na riešenie šikanovania pre **agresora a jeho zákonnych zástupcov**, prípadne osoby alebo zariadenia, ktoré sa o ňu starajú na základe rozhodnutia súdu:
  - a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra
  - b) v prípade potreby preloženie agresora do inej triedy, na základe odporúčania školského psychológa a podľa organizačných možností školy

- c) uloženie opatrenia vo výchove podľa platnej školskej legislatívy
3. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je **povinný šikanovanie alebo podozrenie** zo šikanovania medzi žiakmi **bezodkladne riešiť** a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.
4. Nakoľko šikanovanie je veľmi závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať **pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu**. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.

Čl.10

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil
- a) šikanovania
  - b) spáchania trestného činu podľa čl.6 bod 1 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl.6 bod 2 v súvislosti so šikanovaním
2. Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť
- a) podozrenie podľa ods.1
  - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov
  - c) opatrenia, ktoré prijal podľa čl. 8 a čl. 9

Čl. 11

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami alebo zariadeniami, ktoré sa o ňu starajú na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka **spolupracujú** riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci **s rodinou obete a rodinou agresora**
2. Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na **zachovanie dôvernosti informácií**. K pohovoru prizvú aj **člena vedenia školy** a tomto stretnutí **spíšu zápis**.
3. Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora, prípadne osobám poverených rozhodnutím súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo liečebno-výchovného sanatória.
4. O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom vyhotovuje **zápis**, z ktorého po jednom vyhotovení **poskytne každej zo zúčastnených osôb**.

V Košiciach 30.9.2018

.....
Mgr. Renáta Brédová
riaditeľka školy